

Motion till riksdagen

1989/90:A37

av Axel Andersson m.fl. (s)

med anledning av prop. 1989/90:76

Regionalpolitik för 90-talet

Regionalpolitiska kommittén presenterade en mycket ambitiös strategi för stöd till balanserad regional utveckling. Regeringen har nu följt upp kommitténs förslag med en i stora stycken bra proposition. De ekonomiska ramar som anvisas för regionalpolitiken är, enligt vår mening, alldeles för snäva utifrån behovet, men måste också bedömas utifrån det statsfinansiella läge som landet har.

Gävleborgs län har under ett par decennier haft svårt att erbjuda en tillräckligt bred och intressant arbetsmarknad. Utflyttning av unga, i första hand välutbildade, har åderlåt it länet. Andelen äldre i befolkningen ökar. Steg för steg försvagas länets möjligheter att möta problemen med egna insatser.

Enligt länsarbetsnämndens prognos för 1990 och 1991 kommer högkonjunkturen att plana ut så småningom. Rationaliseringar inom industrin, en något vikande orderingång samt stora kostnadsökningar inom den offentliga sektorn, gör att man under hösten 1990 och av början av 1991 kan räkna med en viss ökning av arbetslösheten i länet.

Vissa grupper och geografiska områden drabbas mer än andra. Framför allt är det traditionella kvinnoyrken, som kommer att få räkna med en något större ökning av arbetslösheten. Administration/kontor, handel, hotell och restaurang är några områden som kommer att drabbas. Även ungdomarna kommer att drabbas hårdare.

Delar av Hälsingland kan också komma att drabbas något hårdare än övriga länet genom rationaliseringar inom industrin och den offentliga sektorn.

Inom både järn-, stål- och pappersmasseindustrin bromsas rekryteringen beroende på en efterfrågedämpning samt rationaliseringar, vilket medför minskat personalbehov. Inom pappers- och massaindustrin i Hälsingland medför detta varsel och friställning av personal.

För att utvecklingen under 1990-talet inte skall leda till skärpta regionala motsättningar, där Gävleborg som ett av skogslänen riskerar stå på den förlorande sidan, fordras aktiva och medvetna satsningar på en fortsatt utveckling av Gävleborgs län. Dessa satsningar måste ske inom en rad viktiga sektorer.

Vad gäller Gävleborgs län kan man konstatera att kommuner som nu "permanent" eller tillfälligt omfattas av stödområdet kommer att hamna utanför.

För flera kommuner i länet, t.ex. Sandviken, Ockelbo, Bollnäs, Ovanåker och I Ludiksvall, är problemen av den karaktären att även de bör inplaceras i stödområde. Det positiva i propositionen är att Nordanstig och Söderhamn som nya kommuner, enligt regeringens förslag, skall placeras i tillfälligt stödområde på grund av stora strukturproblem.

Ett sätt vore att placera dessa kommuner i stödområde 2. Men enligt vår uppfattning bör en annan väg prövas. Det ansvar som nu enligt propositionen läggs på länen, att göra avvägningar när det gäller olika stödsatsers fördelning inom länen, bör fullföljas fullt ut. Det innebär att länsstyrelserna bör ges möjlighet att, inom givna medelsramar, besluta om såväl lokaliseringsbidrag, sysselsättningsbidrag som utvecklingsbidrag även utanför stödområde 1 och 2. Denna möjlighet skall givetvis utnyttjas restriktivt, men är viktig som en möjlighet att lösa uppkomna problem, utan att i varje enskilt fall behöva gå till regeringen för tillstånd. Av särskild vikt är att denna möjlighet skapas vad gäller utvecklingsbidraget, som förhoppningsvis kan vara en mycket effektiv resurs för utveckling av både nya och befintliga företag.

På utbildningsområdet kan konstateras att vi i vårt län har en låg allmän utbildningsnivå. Det gäller i synnerhet bland vuxna. Mot denna bakgrund är det mycket olyckligt att möjligheterna att starta komvuxutbildning med endast åtta deltagare begränsas till att gälla kommuner enbart i stödområden. I våra små landsbygdskommuner finns motsvarande problem, och även på detta område bör en möjlighet öppnas för länen att medge undantag även utanför stödområden.

I propositionen talas om vikten av fortsatt arbete med att utlokalisera såväl statlig som privat verksamhet från storstadsområden. De konkreta förslagen lyser emellertid med sin frånvaro. Enligt vår mening måste åtgärderna för att stödja Gävleborgs län med denna typ av insatser intensifieras.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av regionalpolitiska åtgärder i Gävleborgs län.

Stockholm den 22 mars 1990

Axel Andersson (s)

Iris Mårtensson (s)

Sinikka Bohlin (s)

Sigrid Bolkéus (s)

Olle Östrand (s)

Karl Hagström (s)